

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÖPART KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj: 50 hasábol...

Előfizetési feltételek: helyben háshoz...

Az ellenzéki adókévetők.

(T) Szegény haza! Mikor neked van szükséged azokra a fillérekre...

Igy verik nálunk a cigányt! Nem is tudom, vajon figyelemmel kísérték-e a lapok...

Nemcsak hogy helyeselte és elfogadta valamennyi; hanem: kapott rajta valamennyi! Mert hát ennek az adónak már van értelme...

A világot sem emelt volna panaszt egyik sem az adózó néptulterhelése ellen, csupán annyiban mutatkozott aggodalma egyik-másik ellenzéki szakértőnek...

Mondom, köztünk maradjon a szó: ezen aggodalmakat többnyire az ellenzéki szakértők táplálták. Nem az itütt tehát a fejükbe szegted, hogy ez ismét egy új adó nem lesz, hanem az, hogy ha a kivetés joga a megyékre bízatik...

Egy kissé furcsa világot vet ugyan az "adó ellen kiabáló" ellenzéki hazafiakra, de biz ez úgy van, "schwarz auf weiss"; gyorsiró leirta, újságitó kiirta: nem lehet eltágnadni.

Na de hát ennek az egész szakértői aggodalomnak most jön még csak a java!

Kibe-e hát? Kibe-e hát? Nagyon gondolkoznak aztán rajta: hogy kibe lehessen megbízniok? De nem is azért szakértők, és nem is azért gyilkezők...

tekinthető vége, hogy az adó ellen folyton kiabáló hazafiság csakis azért kiabál az adó ellen, mert az a hazára lélesen fordítva, de mindjárt nem kiabál úgy az adó ellen, sőt feltehető, hogy nagyon is megtalálja nyelmen az adóprést, ha az t. i. neki présel és az "én-jére" leszen fordítva; ergo minden hazafis visszafelé tekintetéből felhatalmazandó a hazafiság...

A hadmentességi díj fizetése tárgyában a pénzügyminiszter körlevelét bocsátott ki, melyben kijelenti, mikép tudomásra jutott, hogy némely sorozatis járásonban oly védkötelesek is, kik a véderőről szóló 1868. XL. törvénycikk 32 §-a értelmében a póttartalékba osztattak be...

Az osztrák-magyar-serb kereskedelmi szerződés tárgyalásait felbeszárították néhány napra, mert a szerb biztosok új uszításokat vártak kormányuktól némely elvi kérdésekről...

Az osztrák-magyar-serb kereskedelmi szerződés tárgyalásait felbeszárították néhány napra, mert a szerb biztosok új uszításokat vártak kormányuktól némely elvi kérdésekről...

De a görögöknel nemcsak az égetés, hanem a temetés is szokásban volt. Sophoclesnél Polynikes eltemették, miután testvére Antionone holttestére egy marok port vagy földet vet. Ime egy másik temetési szokásunk eredet-tes, csak hogy mi most a koporsóra vetjük a földet. De a magyar népnel az is órségi szokás, hogy ha megölt embert kifosztva talál valaki, mellére egy marok földet és néhány galyat vet. Platon egyik művében, melyben Socrates végórái vannak leírva, a Phaerubusban, kérdezi Socrates egyik barátját Kritó, hogy mímódon kívánja, hogy eltemessék? Socrates teljesen rájók hagyja barátait, hogy akár ésszek, akár émeessék. Ez valóban mind egy bölcsesség, mind egy olyan a halhatatlanságnak erősen hívó ferih-zés volt a legméltóbb felelet; mely egyvisszamid kétségtelenül teszi, hogy mindkét eltakarítási mód volt szokásban.

Es ne higgyük, hogy a hindu nőknek azon szokására a miről alább szölök, hogy férjeikkel együtt égettessék meg magukat, a görögöknel is ne volnának számos példák. A görög és római történelemben az önélféltetés hűségnek, szerelem, baráti, házférti önteladózásnak oly számos példái vannak, hogy majdnem előre lehetetlennek tartjuk, hogy a női hűség és önélféltetés állna csak példátlanul. Az ókor lefoglalása szerint — még most is so-

hatkozolag. Jövö kedden folytatni fogják a tárgyalást.

Országgyűlés.

Budapest decz. 6. A képviselöhöz mai ülésében néhány kisebb jelentőségű tárgy elintézése után Tiszza Kálmán miniszterelnök válaszlát Novák Gusztávnak a honvédméhház ügyében hozzászólását...

A második interpellációra a honvédméhház kezelele ellen beadott feladások és a vizsgálati jegyzőkönyveknek a ház elé terjesztésére vonatkozólag a miniszterelnök több vádlevélet olvas fel, melyek alapján a most is folyó vizsgálat a rendes uton folytatattik.

A francziák Jókairól. Sasvári Armin a "P. N." párisi levelezője igen érdekes részleteket ír azon alkalmából, hogy Ulbach felolvasást tartott Jókairól az "Associator internationale litteraire" helyiségében.

Elz az egy regény Jókai rajongó tisztelőjévé tette. Felolvasásában kijelenté, hogy Jókai "humorista mint Dickens, elbeszélő mint Dumas"; elmondta Jókai életrajzát, felmentette, hogy Oriai, Petöfi és Jókai részben még is azok lettek, amire eredetileg aspiráltak, mert Oriai festészetében van költészet, Petöfi regényében hatalmas festői tehetség nyilvánul.

A halhatóság egyébiránt nem halogatott volna Gyulaira, mert Ulbach bebizonyította, hogy állításai nem voltak. Felolvasata a zöld könyvből a bevezetést, a jelenetet a biosztopi körében a legmegragadóbb bevezetést, kát, pohárukat, szakácsát és lovait természetesen előbb mindet meg fojta, továbbá teszket a sirtba mindenféle szükséges házi eszközöket, arany és ezüst edényeket, és egy nagy halmot emelnék a sirt felé. Egy estendő évetel után meg tettenébb ünnepélyek következnek az eltemetettnek tiszteletére; meg ölnék 50 lovat és 50 szögat, és belsőreszeiket kivéve szemálmával töltik ki. Karök és nyarsak sagedelmével az 50 lovat úgy állítják fel a sirt körül, hogy a rájók tett nyeregre ölnék a szögat, és ezen egész nagy alkotmány a sirt körül marad. Nem emeközött e bennünket ez Jordannesnek Attiáról szóló tudósítására, a chalonis tórtába felállított pyra equinis sellis constructa-ra a nyeregtől rakott mágyárs, melyen a megbesbesített nagy király — hogy elenségeit kezébe ne essék — magát megégetni akarta?

Az ókorok két nagy classikus nemzetén kívül még számos más vadabb nemzeteknek durvább temetési és éretési szokásairól van tudomásunk a miveltség történelmének. Herodot a Skytha királyok temetését így írja le: A holttestet bebalzsamozzák, s egy serekeren körülhordozzák mindazon nemzetek között, a melyek alattvalói voltak. Ekkor sirt ásának és beleteszik a halottnak nejei egyikét, asztalnó-

kát, pohárukat, szakácsát és lovait természetesen előbb mindet meg fojta, továbbá teszket a sirtba mindenféle szükséges házi eszközöket, arany és ezüst edényeket, és egy nagy halmot emelnék a sirt felé. Egy estendő évetel után meg tettenébb ünnepélyek következnek az eltemetettnek tiszteletére; meg ölnék 50 lovat és 50 szögat, és belsőreszeiket kivéve szemálmával töltik ki. Karök és nyarsak sagedelmével az 50 lovat úgy állítják fel a sirt körül, hogy a rájók tett nyeregre ölnék a szögat, és ezen egész nagy alkotmány a sirt körül marad. Nem emeközött e bennünket ez Jordannesnek Attiáról szóló tudósítására, a chalonis tórtába felállított pyra equinis sellis constructa-ra a nyeregtől rakott mágyárs, melyen a megbesbesített nagy király — hogy elenségeit kezébe ne essék — magát megégetni akarta?

melylyel regény valaha dicsekedett; azután a szarvasvadászatot, e remek néprajzi tanulmányt a cenzor két párbeszédet, (Puskinnal és a franczia festővel), melyek, Ulbach által remekül előadva, szakadatlan, zajos derűtlésben tartották a közönséget, azután Bethsaba gyönyörű miséjét a "királyról és a dsniról" és végül a Kiva áradásának nagyszerű jelenetét.

Irodalom és művészet.

Uj könyvek. A Franklin-társulat kiadásában Budapestben, ujjában megjelentek. Közházzánu családi könyvtár. Egy-egy kötet füzet 40 kr. 23. kötet: 111 emtan. A társadalmi illemszabályok kézikönyve. Mue D'Acq és Ehardt Ferencz munkái után írta K. Beniczky Irma. Ötös könyvtár. Szerkesztö Gyulai Pál. 102. füzet: Vautier György. A keresztanya. Franciaóól fordította Márkus Miklós. 103. Kiszfaludy Károly versei. Hetedik kiadás. 50 kr. 104. Bérczy Károly. A gyögyült seb. Beszély 30 kr. 105. Gaius Valerius Catullus versei. Irodalom-történeti tanulmánnyal bevezetve és jegyzetekkel kísérv. Fordította Csengery János. 30 kr. 106. Szigligeti Ede. A trónkeresés. Szomorújáték 5 felvonásban. 30 kr. 107. Theophrastus jellemrajzai. A görög eredetiből fordította Hunfalvy János. 20 kr. 108. Gyulai Pál. Br. Eötvös J. Emiekbeszéd 20 kr. 109. Lamartine Aifonz. Heloise és Abelard. Franciaóól fordította Erhardt Viktor. 20 kr. 110. Olasz beszédek. Irák Barilli, Ghislanzoni és Sara oaszóól fordította Huszár I. és Mész Zsigm. 50 kr. 111. Augier Emil. A Fourchamboul család 5 felvonásban. Franciaóól ford. Fáy J. Béla 40 kr. 112. Pálffy Albert. A szabény ház. Beszély. 20 kr. 113. Tenyson Alfred. Arden Enoch Angóól ford. János G. 20 kr. 114. Turgenjev Ivan. Tavaszi hullámok. Regény Oroszóól fordította Timkó Ivan. 40 kr. 115. Farina Salvatore. Két szerelem Regény. Olaszóól fordította Nyitrai József. 30 kr. Történelmi könyvtár. A magyar népnek és ifjúságának ajánlja. Címekkel. Ára egy-egy füzetnek 40 kr. 69. füzet: Fiume, a magyar korona gyöngye. Természettani, etnográfiai és történelmi rajz. Irta Dr. Lázár Gy. 70. füzet: Castrioa György. (Létkendérg). Irta Dr. Lázár Gy. Új teljes német-magyar és magyar-német szótár. Irta Dr. Ballagi Mór. Ötödik kiadás. I. kötet 1 és 2. füzet. II. kötet 1 és 2. füzet. A német-magyar rész 24, a magyar-német rész 18 füzetben jelenik meg. Egy-füzet ára 40 kr. ó. A Franklin-Társulat kezébe kerül a róia, hogy a füzetek száma a mondottnál többre nem fog menni, s hogy a má 1881 végeig teljesen megjelenik.

Találmánynak könyve. Ismeretek a kézmű- és műpar mezejéről. A földmivelés, ipar s kereskedelmügyi magy. kir. miniszter megbízásából és az orsz. iparegyesület felügyelete alatt több ideavég munka alapján dolgozta Freckay János. Második kiadás. Első és második füzet. 983 a szöveg közé nyomott svép faemelteték. Ezen má 40 füzetben fog megjelenni. Egy-egy füzet ára 30 kr. A teljes munka negyven füzetben 1882 ik évi huszvétra megjelenni.

A népszámlálás ügyében, mely mint irtuk, a jövö hé májában fog megtartatni, folytatást értekezletek tartanak polgármester ur elnökölésé. Úgy haljuk, hogy árosterk beletérletén 80, külterületén pedig 30 számláló ügnyök fog igénybe vetetni. A város lakosságának megnövekedéséből származó hiányosságok miatt a módosították értesítették.

A főiskolai táptintezést és szegénytanulók segélyezését véget a mált hó 17-18 napján végbement városi segélygyűjtésnek a következő eredményre lett: I. Készpénzben gyűjtött táptintezési részére 503 fnt 87 kr, szegénytanulók részére 144 fnt 97 kr, összesen 648 fnt 84 kr. II. Termetenyekben kétszeres éret 50 és fél véska, vegyes éret-ára 4 véska, eös tengeri 77 véska, burgonya 2 véska kötés tengeri 1235 kötés. Fogadja nemcs város összes polgársága a főiskola iránt, és alkalommal is kitüntető kegyeletes pártolása és kegyes adakozásait a kollégium részéről a legmélyebb háas köszönetet. Kassay Sámuel akademiát igazgató.

A gyermekkert tombolájára ujjában adakozni szivesek voltak: Rott Lipótne egy porcellán vajtartó, két kis porcellán csészre, Raacs Gyula egy munkásokár, egy óratartó, gyujtató, Dalmj Kálmánné egy névjegytartókosár, egy himzett szivartárcsa, Mihailovits István (gyökyszerész) 2 fnt, dr. Sz. Szabó József 5 fnt. Mely adományokat a legnagyobb köszönettel nyújtás a rend-zö bizottság.

Ujváti üdvözlétek megváltása. A napontint jektendő valódi szegények segélyezése tekintetéből jónak látta a városi tanács a sirtalómra. A középkori morabó számtalan-szor hiszi, hogy a halottak porából tövis kátangkoró vagy különböző virágök nönek ki. — Nagy Károlynak a mörökál virott mondati vonásokban oly gazdag ötközében, a melyben Roland is elvessztet, az a csuda történet, hogy a csata utáni nap minden elesen, pogányból egy tövis, minden elesen keresztény fejenél pedig egy f-hér virág nőtt. — A magyar nép-költészet is gazdagon mutat fel eféle vónásokat, — a néphalálainkban nem egyszer fordul elő a megöletett sirtjából növí virág; az liska porából nött róza, mely tudórszágnban a tündér lona életét adja vissz-sza; vagy a kriza gyujteményében előforduló fejér és vörös lilomszék.

Egyikből nött muszkáta száí A másikból rósmármir szál. Addig s eddig nevedektek Vizen föjül emekedtek Egydába bels szerettek. Az egyiket eltemették Eliba az ótárnak A másikat eltemették Háta mög az ótárnak Az egyikből növedekked Fej-r márván lilomszál, A másikból nevedekked Vörös márván lilomszál Ott is addig növedekkedek A mig ösze-ölekedtek Miklós anyja hogy meglátá Mindakettöl leszakasztá Talpa alá betépőrá S tövis bokorra rakatá. (Folyt. köv.)

„Debreczeni Ellenör“ tárczaja

POR és HAMU.*

Irta: GERESSY KÁLMÁN.

(Folytatás)

De a görögöknel nemcsak az égetés, hanem a temetés is szokásban volt. Sophoclesnél Polynikes eltemették, miután testvére Antionone holttestére egy marok port vagy földet vet. Ime egy másik temetési szokásunk eredet-tes, csak hogy mi most a koporsóra vetjük a földet. De a magyar népnel az is órségi szokás, hogy ha megölt embert kifosztva talál valaki, mellére egy marok földet és néhány galyat vet. Platon egyik művében, melyben Socrates végórái vannak leírva, a Phaerubusban, kérdezi Socrates egyik barátját Kritó, hogy mímódon kívánja, hogy eltemessék? Socrates teljesen rájók hagyja barátait, hogy akár ésszek, akár émeessék. Ez valóban mind egy bölcsesség, mind egy olyan a halhatatlanságnak erősen hívó ferih-zés volt a legméltóbb felelet; mely egyvissamid kétségtelenül teszi, hogy mindkét eltakarítási mód volt szokásban.

Es ne higgyük, hogy a hindu nőknek azon szokására a miről alább szölök, hogy férjeikkel együtt égettessék meg magukat, a görögöknel is ne volnának számos példák. A görög és római történelemben az önélféltetés hűségnek, szerelem, baráti, házférti önteladózásnak oly számos példái vannak, hogy majdnem előre lehetetlennek tartjuk, hogy a női hűség és önélféltetés állna csak példátlanul. Az ókor lefoglalása szerint — még most is so-

* Felolvasatott a főiskolai népszeri felolvasások december 3-iki estején.

Legszébb karácsoni ajándék!

